

Etická komisia prokuratúry

XV/1 Spr 5/19/1000-17

Trenčín 17. január 2019

ODPORÚČANIE

Etická komisia prokuratúry podľa ustanovenia § 217b ods. 3 zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry v znení neskorších predpisov vydáva nasledovné

o d p o r ú č a n i e :

Prokurátor je povinný pri výkone svojich služobných povinností, ako aj vo svojom súkromí, správať sa zdvorilo a slušne ku všetkým, s ktorými prichádza do styku, čo vo vzťahu prokurátor - podriadený prokurátor, nadriadený prokurátor, iný prokurátor, právny čakatel prokuratúry alebo zamestnanec prokuratúry znamená:

- prokurátor je povinný vyvarovať sa arogantnosti, vulgárnosti a agresívneho správania sa;
- v prípade názorových rozdielov na konkrétne veci, je prokurátor povinný prednášať svoje argumenty vecne, bez osočovania a zosmiešňovania;
- prokurátor je povinný pri hodnotení kolegov postupovať objektívne, nezaujato, vecne a vyvarovať sa vnášaniu osobných sympatií či antipatií vo vzťahu ku hodnotenému kolegovi;
- prokurátor je povinný v stanovených zákonných medziach akceptovať riadenie, organizovanie a kontrolovanie plnenia služobných povinností zo strany vedúceho prokurátora a zdržať sa prezentácie subjektívnych hodnotení týchto riadiacich aktov.

O d ô v o d n e n i e :

Podľa ustanovenia § 217b ods. 3 zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakateloch prokuratúry v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 154/2001 Z. z.“) etická komisia môže posudzovať etické otázky a etickú prijateľnosť správania sa prokurátorov aj bez návrhu.

Etická komisia prokuratúry zaznamenala v ostatnom období viaceré náznaky v možnom nevhodnom správaní sa prokurátora vo vzťahu k iným subjektom na prokuratúre, a to vo vertikálnej ako i horizontálnej rovine.

Preto sa v uvedenom odporúčaní zaoberá výkladom tých ustanovení Etického kódexu prokurátora, ktoré na úpravu vo výrokovvej časti odporúčania uvedených vzťahov je nutné aplikovať.

Etická komisia prokuratúry podotýka, že Etický kódex prokurátora vo svojej 5. časti ZDVORILOSŤ A SLUŠNOSŤ PROKURÁTORA, a to v bodoch 5.1, 5.2, 5.4, 5.6 a 5.7, veľmi podrobne a náležite upravuje dané relevantné vzťahy prokurátora k iným subjektom všeobecne, ale i konkrétne k iným subjektom na prokuratúre.

Navyše je veľmi podrobne táto problematika rozpracovaná v Komentári k Etickému kódexu prokurátorov, ktorý tvorí prílohu k Etickému kódexu prokurátora.

Výkladom relevantných ustanovení Etického kódexu prokurátora preto možno jednoznačne dospieť k záveru, že prokurátor je povinný pri výkone svojich služobných povinností, ako aj vo svojom súkromí správať sa zdvorilo a slušne ku všetkým, s ktorými prichádza do styku, čo vo vzťahu prokurátor – podriadený prokurátor, nadriadený prokurátor, iný prokurátor, právny čakatel prokuratúry alebo zamestnanec prokuratúry znamená, že prokurátor je povinný vyvarovať sa arogantnosti, vulgárnosti a agresívneho správania sa. Ďalej je povinný v prípade názorových rozdielov na konkrétne veci prednášať svoje argumenty vecne, bez osočovania a zosmiešňovania. Pri hodnotení kolegov je prokurátor povinný postupovať objektívne, nezaujato, vecne a vyvarovať sa vnášaniu osobných sympatií, či antipatií vo vzťahu ku hodnotenému kolegovi. Netreba snáď pripomínať dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania a vyvarovanie sa akejkoľvek formy diskriminácie.

Osobitne je Etická komisia prokuratúry presvedčená o tom, že vedúci prokurátori sú si vedomí svojich povinností aké majú vo vzťahu k podriadeným prokurátorom v rovine verbálnej komunikácie s podriadenými, v rovine riešenia prípadných interakcií a názorových rozdielov na konkrétne veci s podriadenými ako i v rovine rovnakého prístupu k podriadeným.

Etická komisia prokuratúry je zároveň jednoznačne presvedčená o tom, že všetkým vedúcim prokurátorom, a nielen im, je zrejmé, akými osobnostnými predpokladmi (medzi ktoré bez akýchkoľvek pochybností patrí i správanie sa vedúceho prokurátora k podriadeným) musí vedúci prokurátor disponovať, aby mohol funkciu vedúceho prokurátora dôstojne, objektívne a dôveryhodne vykonávať.

Na dôvažok k uvedenej problematike Etická komisia prokuratúry uvádza, že len vtedy je vedúci prokurátor oprávnený vykonávať svoju funkciu, ak bezvýhradne vyžaduje od svojich podriadených prokurátorov plnenie si svojich služobných povinností ako i povinností, ktoré im vyplývajú z Etického kódexu prokurátora, ale ktorý je zároveň spravodlivý a slušný.

Porušenie pravidiel prokurátorskej etiky vo všeobecnosti nemožno namietat' vo vzťahu k realizácii riadiacich kompetencií nadriadeného prokurátora voči podriadenému prokurátorovi, na ktoré je vedúci prokurátor podľa § 29 zákona číslo 154/2001 Z.z. oprávnený (za splnenia podmienok § 6 zákona číslo 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov) a § 30 tohto zákona povinný;

na prokuratúre v zmysle § 2 zákona číslo 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov pôsobia prokurátori vo vzťahoch podriadenosti a nadriadenosti, prokurátor je povinný v stanovených zákonných medziach akceptovať riadenie, organizovanie a kontrolovanie plnenia služobných povinností zo strany vedúceho prokurátora a zdržať sa prezentácie subjektívnych hodnotení týchto riadiacich aktov.

Nezastupiteľné miesto v riešení konkrétnych sporov na pracovisku má najbližšie spoločne nadriadený prokurátor prokurátorov (prokurátora) zúčastnených na spore.

Do pôsobnosti Etickej komisie prokuratúry sa uvedený problém dostáva vtedy, keď subjekt oprávnený podať návrh na začatie disciplinárneho konania proti prokurátorovi sa obráti na Etickú komisiu prokuratúry v zmysle ustanovenia § 217b ods. 1 zákona č. 154/2001 Z. z. so žiadosťou o stanovisko, teda v prípade, že sa domnieva, že disciplinárne previnenie prokurátora spočíva v porušení pravidiel prokurátorskej etiky.

V takomto prípade je však tento subjekt povinný Etickej komisii prokuratúry dať na posúdenie konkrétne opísané konanie prokurátora, teda skutok so všetkými náležitosťami, pretože Etická komisia prokuratúry dokazovanie nevykonáva.

Ďalším subjektom, ktorý podľa názoru Etickej komisie prokuratúry má pri riešení daných sporov svoje nezastupiteľné miesto sú orgány samosprávy prokurátorov, ktoré sú v zmysle ustanovenia § 218 ods. 1 zákona č. 154/2001 Z. z. zriadené na ochranu práv a oprávnených záujmov prokurátorov.

Zároveň sa vyžaduje, aby všetky strany sporu poskytli týmto subjektom oprávneným riešiť vzniknuté spory náležitú súčinnosť.

Etická komisia prokuratúry je presvedčená, že len bezvýhradným napĺňaním myšlienok obsiahnutých v Etickom kódexe prokurátora každým jedným prokurátorom možno vytvárať, udržiavať a prehĺbovať dôveru verejnosti v prokurátorsky stav. Je preto obzvlášť dôležité, aby každý jeden prokurátor mal danú spoluzodpovednosť za existenciu a kvalitu dôvery verejnosti v prokurátorsky stav na zreteli pri svojom konaní a správaní.

J. Sedlák
Mgr. Jozef Sedlák
predseda Etickej komisie prokuratúry